వేములపల్లి స్వర్ణ

బంధం

నా జీవితాన్ని అంతగా ప్రభావితం చెయ్యగల శక్తి వాసులో ఉందని నాకప్పటివరకూ తెలియతేదు. అతని మరణవార్త నన్ను విపరీతంగా కుంగదీసింది. నాకున్న కొద్దిమంది మంచి స్నేహితుల్లో ప్రథముడు అతనే. అటువంటివాడు నన్ను ఈ లోకంలో ఏకాకిని చేసిపోతాడని కలలో కూడా అనుకోలేదు

నేను ప్రిన్సిపాల్‌గా పనిచేస్తున్న కాలేజీలోనే చదువుతున్నాడు అతను. ఒకరోజు నేను ఆఫీసు ముందు కారు దిగేప్పటికి అక్కడ కుర్రవాళ్ళు గుంపులుగా నిలబడి మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాతావరణం ప్రశాంతంగా లేదని అర్థమౌతూనే ఉంది. మౌనంగా లోపలికి నడిచాను. నా వెనకే వచ్చాడు వాసు.

ఎం-క్లాసుల ముంగ అన స్టూడెంటుకు స్కాలర్‌షిప్ శాంక్షన్ అయి ఆరునెల లయింది. ఇంతవరకూ అది అతనికి అందజేయబడలేదు. క్లర్కును ఎన్ని సార్లు అడిగినా పట్టించుకోవడంలేదు. నిన్న కొద్దిగా ఘర్షణ జరిగింది. ఆ స్టూడెంట్‌ను షర్ట్ పట్టుకుని బయటికి తోశారు ఆఫీసులోనుండి.'

'నేను కనుక్కుంటాను. ముందు మీరంతా క్లాసుకు వెళ్ళండి' అన్నాను నేను ప్రశాంతంగా. 'ముందు మీరా క్లర్క్‌ను పిలవండి. ఇది తేలేవరకూ కుర్రవాళ్ళు క్లాసుకు వెళ్ళడం కష్టం' నా కనుబొమలు ముడివడ్డాయి. అసహనంగా చూశాను.

'విజ్ఞులు మీరు, ఆవేశపడకుండా ఆలోచించండి. కాలే కడుపులతో కాలేజీ కొచ్చే అలాంటి కుర్రవాళ్ళు తమ చదువుకోసం ఎన్నో త్యాగాలు చేస్తారు. కానీ అభిమానాన్ని, ఆత్మగౌరవాన్ని చంపుకోలేరు. వారి సహనాన్ని పరిధిని దాటి పరీక్షించడం ఎవరికీ మంచిది కాదు వారి అవసరాలు నిప్పుల్లాంటివి. వాటిని అక్కడే ఆర్పెయ్యాలి. లేకపోతే అవి దావానలంగా మారి సర్వనాశనానికి దారితీస్తాయి. తర్వాత ఆ వినాశనానికి కారణాలు వెదుక్కుని ప్రయోజనంలేదు. వేగంగా వెళ్ళిపోయాడు తను.

కాసేపటివరకూ ఆశ్చర్యంనుండి తేరుకోలేదు నేను. స్కూలు వదిలి కాలేజీలో అడుగు పెట్టగానే చాలా పెద్ద వాళ్ళమై పోయామనుకుంటారు పిల్లలు. అతని మాటల్ని మళ్ళీ మననం చేసుకున్నాను. అధికారాన్నీ అహంకారాన్నీ పక్కకు నెట్టి ఆలోచిస్తే, అతనన్నదాంట్లో అసమంజస మేమీ కనిపించలేదు. ప్యూనుతో క్లర్క్‌ను పిలవమని చెప్పాను.

వాసునూ, నన్నూ సన్నిహితుల్ని చేసిన సంఘటన మరోటి జరిగింది. ఆ రోజు ఎవరో పెద్దమనుషులొస్తే, లాన్‌లో కూర్చుని కాఫీలు తాగుతూ మాట్లాడు కుంటున్నాం. వాళ్ళలో ఒకాయన కొడుక్కి మా కాలేజీలో సీటు కావాలి. జేబులోనుండి వందరూపాయల కాగితాలు బయటికి తీస్తూ 'కొంచెం కనిపెట్టి చూడండి. మీ రుణం ఉంచుకోను' అన్నా డాయన. నేను పెద్ద సందిగ్ధావస్థలో పడ్డాను. అంత బహిరంగంగా నేనెపుడూ లంచం తీసుకోలేదు నిజానికి నాకు ఆదర్శాలూ, ఆశయాలూ అంటూ ఏమీ లేవు ప్రిన్సిపాల్‌నే గానీ ప్రిన్సిపల్డ్ కాదు నేను.

'వారు తీసుకోరు' మీరు వెళ్ళవచ్చు. కొంచెం కఠినంగా వినపడింది వెనక నుండి వాసు గొంతు.

'తమరెవరో తెలుసుకోవచ్చా !' వ్యంగ్యంగా అన్నాడు వాళ్ళలో ఒకా యన.

'ఎవరైతేనేం లెండి. మీరు వెళ్ళండి. అవకాశముంటేనా శాయశక్తులా సహాయం చేస్తాను,' అన్నాను కుర్చీలోనుండి

లేస్తూ. వారిని పంపించి వచ్చేసరికి వాసు గార్డెన్ ఛైర్‌లో కూర్చుని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు.

'నేను రాకపోతే ఆ డబ్బు మీరు తీసుకునేవారేనా!' సూటిగా నా కళ్ళలోకి చూశాడు. గిల్టీగా ఫీలై తల వంచుకున్నాను.

'ఈ పరిస్థితి ఏర్పడినందుకు నేను సిగ్గుపడుతున్నాను. పదిమందికి దారి చూపవలసిన మీరే అడ్డదారులు వెతుక్కుంటున్నారా!' ఆ గొంతులో ఎంతో బాధ.

'ఏ దారిన నడిచినా, నా పిల్లల భవిష్యత్తు కోసమే వాసూ! ఈ సంఘంలో వాళ్ళు ఆనందంగా గడపడానికి కావలసిన అన్ని హంగులూ సమకూర్చడం నా విధి. లేనప్పుడు నా పితృత్వానికి సార్థకత ఏమిటి! వాళ్ళ అవసరాలు తీరనప్పుడు, వాళ్ళు సుఖంగా ఉండనప్పుడు, నాకు శాంతి ఎక్కడ?'

అసహనం, అసహ్యం, జాలీ, కోపం, అశక్తత అన్నీ ఒక్కసారే అతని ముహంలో చోటుచేసుకున్నాయి.

'ఏ రకమైన వాదన ఇది, దారులు కాదు, భోగాలు ముఖ్యమని చెబుతున్నారా! స్వార్థంకోసం నైతికంగా పతనమైపోయినా ఫర్వాలేదన్నమాట మీరు చాలా మంచివారనుకున్నాను. సంఘంలో మీ బిడ్డలకు మీరు లంచం రాళ్ళతో కోట గోడలు కట్టి రక్షణ కల్పిద్దామనుకుంటే అది కేవలం అపవాదం. అది వాళ్ల భవిష్యత్తుకు సమాధిగా మాత్రమే తయారవుతుంది. ఒక సమర్థుణ్ణి అడుక్కి-తొక్కి-వేరొక అసమర్థుడికి అర్హతలేని అవకాశాలిచ్చి, మీరు సంపాదించబోయే ఆ డబ్బు, మీ పిల్లల క్షేమానికి కాదు, వారి క్షోభకు కారణమౌతుంది. మీ బిడ్డలకు మీరు పరుస్తున్నది పట్టు పరుపులు కాదు, ముళ్ళ కంచెలు. జీవితాల్ని మలినం చేసుకోవడంకన్నా మరణించడం మేలు.' వెళ్ళిపోయాడతను.

మా ఇద్దరి మధ్యా వాతావరణం ఎప్పుడూ గంభీరంగానే ఉంటుంది. తుఫానులా వస్తాడు. నాలో ఏవేవో ఆలోచనలు రేకెత్తిస్తాడు. ఆ సంగ్రామం సాగుతూనే ఉంటుంది, నా మనసులో. తను మాత్రం కర్తవ్యం నిర్వహించిన సూత్రధారిలా మెల్లగా జారుకుంటాడు. అతని విమర్శల్లోని లోతు నా కర్థమౌతున్నకొద్దీ, అతని పట్ల నా అభిమానం రెట్టింపవుతూ వచ్చింది.

ఆ రోజు చాలా గంభీరంగా వచ్చాడు. చూస్తే పెద్దదుమారం లేవదీసేట్టున్నాడు. కాస్త భయపడ్డాను.

'వీణ పెళ్ళి చెయ్యాలి!' అన్నాడు.

నా గుండె కలుక్కుమంది. పదాలు చిన్నవే కానీ చరిత్ర చాలా ఉంది వాటికి.

'ఆ సంగతి నాకూ తెలుసు. కానీ చేసుకునే వాడేడీ' అన్నాను నీరసంగా.

వీణ నా కూతురు పెళ్ళయి సంవత్సరం తిరక్కుండానే భర్త మోటారు సైకిల్ ఏక్సిడెంట్లో మరణించాడు. అప్పట్నుంచీ నాదగ్గరే ఉంటోంది. మొదట్లో దాన్ని చూస్తుంటే గుండె తరుక్కుపోయేది. కోరికలకు వెల్ల వేసినట్లు తెల్లచీరలో నడుస్తున్న శవంలా తను ఆ ఇంట్లో తిరుగుతుంటే నేనను భవించిన మానసిక వేదన వర్ణనాతీతం కానీ కాలం అన్నిటితో పాటు నా శోకాన్ని కూడా తనలో కలుపుకోగలిగింది. ఇప్పుడు వీణను చూస్తుంటే నాకేమీ అనిపించదు. ఎప్పుడో ఓ నిట్టూర్పు మాత్రం అప్రయత్నంగా వెలువడుతు ది, అంతే

'అది కేవలం పలాయనవాదం. చేసుకునేవాణ్ణి వెతికి తీసుకురావడం మీ బాధ్యత. మీరు వెలిగించిన దీపం ఆరి పోతే మళ్ళీ దాన్ని వెలిగించవలసిన అవసరం లేదా ! చీకట్లోనే ఆ జీవితం తెల్లవారిపోవాలా ! ప్రాణం పొయ్యడం పశు పక్ష్యాదులు కూడా చేస్తాయి. తను ప్రతిష్టించిన ప్రాణం తల్లడిల్లకుండా చూడటంలోనే ఉంది జన్మ నిచ్చినవాడి గొప్పతనం '

అతనెప్పుడూ అంతే. కొట్టినట్టు మాట్లాడతాడు.

నా అసమర్థతను ఒప్పుకోలేని బల హీనతతో అన్నాను.'నేను నా బాధ్యతల్ని విస్మరించిన మాట వాస్తవమే. నా మీద నిష్ఠూరాలు వేసే బదులు ఆ బాధ్యతేదో నువ్వే నెత్తి నేసుకోరాదూ. యువకుడివి కదా. మీ యువకులంతా ఉదర్శభావాలో అంటూ వల్లిస్తారు గదా ! అయినా పెళ్ళయి సంవత్సరం కాపురం చేసిన ఆడదాన్ని కట్టుకునేంత ఉన్నత సంస్కా రాన్ని ఈ సంఘం మగవాడి కింకా నేర్పలేదు '

'మీరు చాలా సంకుచితంగా ఆలోచిస్తు న్నారు. ప్రయత్నమే చెయ్యకుండా ఫలితం ఉండదనుకోవడం మూర్ఖత్వం. నా కవకాశం ఇవ్వండి. మీ మాటలు నిజం కాదని నిరూపిస్తాను.'

నిజంగానే నిరూపించాడు నెల తిర క్కుండా, వెంకటేశ్వరస్వామి గుళ్ళో మళ్ళీ మా వీణ తలమీద ఇన్ని అక్షం తలు చల్లుతుంటే కల కాదు కదా అని అనుమానం వచ్చింది. కానీ వధూవరుల మొహాల్లో కాంతీ, చిగురులు వెయ్య బోతున్న జీవితం తెచ్చే జీవకళా, అంతా వాస్తవమేనని రుజువుచేస్తున్నాయి. వాసు వైపు చూశాను. విజయం సాధిం చిన చక్రవర్తిలా ఠీవిగా, గర్వంగా తల ఎత్తుకుని నిలబడ్డాడతను నా మనసు పులకరించింది. మళ్ళీ ఇంకోసారి వధూ వరుల్ని చూశాను. చక్కని జోడీ. సమాజం జోహార్లు పట్టడానికి అవసరమైన ధనం, కులం వరుడిలో లేకపోయినా, ఇతరులను నొప్పించని గుణం,సంస్కారం ఉన్నాయి. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే

నా వీణకు తగిన వైణికుడతను. నా కంతే చాలు. ఈ వివాహం తప్పకుండా విజయ వంతమౌతుందని వీణ కళ్ళల్లోని మెరుపు ఛాయలు నాకు చెబుతున్నాయి.

ఆలాంటి వాసు, నేను దారి చూపితే నడవలసిన వాడు, నాకే మార్గదర్శకుడై నా బాధ్యతలను స్వీకరించి నాకు బ్రతుకు బాటను సుగమంచేసి, జ్ఞాపకాలు మాత్రం నాలో మిగిల్చి, ఆరిపోని కార్చిచ్చు నాలో రగిల్చి, ఈ లోకానికి దూరమైపోయాడు.

అతని మరణంకన్నా అతను మరణించిన విధానం నన్ను చిత్రవధ చేస్తోంది. ఆ రోజు ఎవరో స్నేహితుడితో సినిమా చూసి ఇంటికి తిరిగి వస్తున్నాడు వాసు. నలుగురు దృఢకాయులు అడ్డం తగిలారు వీరికి. తర్వాత మళ్ళీ ఇద్దరూ కళ్ళు తెరిచేసరికి ఆపరేషన్ టేబుల్ మీద ఉన్నారు. పొత్తి కడుపు కింద సన్నటి బాధ. ఏం జరిగిందో అర్థ మయ్యేసరికి ఇద్దరూ పిచ్చివాళ్ళయ్యారు తాము ఏం కోల్పోయారో తెలుసుకునే సరికి వారి రకం ఆవిరిగా మారింది. పెళ్ళి కాకముందే తండ్రులయ్యే అర్హతను కోల్పోయిన ఆ యువకుల హృదయాలు భగ్గున మండాయి. అక్కడున్న డాక్టర్‌ను సంజాయిషీ అడిగితే కావలిస్తే పోలీస్ రిపోర్ట్ ఇచ్చుకో మన్నాడట. అంతే ఆ డాక్టర్ కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి మరు నిముషంలో పోలీసులు వచ్చారు. ఇద్దర్నీ అరెస్ట్ చేసారు.

ఆ డాక్టర్ పుణ్యమా అని ప్రాణం పోసే అవకాశం మాత్రమే పోగొట్టు కున్నారు వారు. కానీ తర్వాత ఆ మిగిలిన ప్రాణాన్ని పోలీసులు తీసుకుం టారని ఊహించలేకపోయారు అమా యకులు. వారి రాక్షసత్వానికి తట్టుకో లేని వాసు ఆహుతైపోయాడు. జరిగిన దారుణకాండకు నిదర్శనంగా కొన ఊపిరితో మిగిలిపోయాడు అతని స్నేహితుడు. నా దురదృష్టంకొద్దీ నేనప్పుడు బొంబాయిలో కాన్ఫరెన్స్‌లో ఉన్నాను. టెలిగ్రాం చూసి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి అంతా అయిపోయింది. చివరి చూపు కూడా అందలేదు. నిన్నటి వరకూ నా ప్రాణంలో ప్రాణంగా మెదలిన వాసు ఈ రోజు ప్రకృతిలో, శూన్యంలో ఓ భాగంగా మారిపోయాడు.

హాల్లోకి వచ్చాను. గోడకున్న ఫోటోలో చిరునవ్వు నవ్వుతూ వాసు. ఆ ఫోటోకో పూలదండ, అతని వ్యక్తి త్వానికి చిహ్నంగా ఆ ఫోటోను చేత్తో తడుముతూ అలాగే చాలాసేపు నిలబడి పోయాను. కళ్ళు నీళ్ళతో నిండాయి.

రెండు నెలల క్రితం, ఓ రాత్రి నేను గాఢనిద్రలో ఉన్నాను. పక్కనే ఏదో అలికిడైంది. కళ్ళు తెరిచి చూస్తే, ఇద్దరు నల్లగా, దెయ్యాల్లా నిలబడి ఉన్నారు.

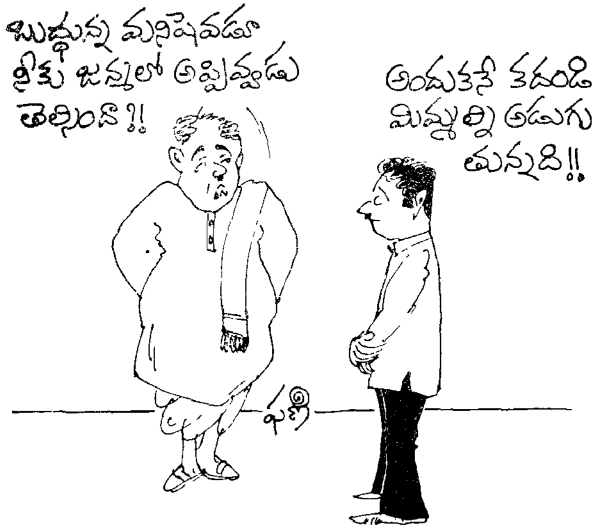

ఒకడి చెయ్యి నా దిండు కింద ఉంది. ఆ చేతిని గట్టిగా పట్టుకుని, దొంగ, దొంగ అని గట్టిగా అరిచాను. రెండోవాడు నా మొహంమీద గట్టిగా చరిచాడు. క్షణం సేపు నేనెవరో నాకు తెలియలేదు. మెరుపులా వచ్చాడు వాసు గదిలోకి. నా వాకింగ్ స్టిక్ అందుకుని వాళ్ళల్లో ఒకడి తలమీద గట్టిగా మోదాడు వాడు కింద పడిపోయాడు. మరుక్షణంలో రెండో వాడి చేతిలో కత్తి సర్రుమన్న చప్పుడు వాసు అరిచిన అరుపులో కలిసిపోయింది 'వాసూ' దిక్కు లదిరేలా అరిచాను నా కళ్ళ ముందు వాసు రక్తం ప్రవహిస్తోంది. జబ్బలో దిగబడిన కత్తిని పట్టుకుని విల విల్లాడిపోతున్నాడతను. నేను నాటిన బీజం, నేను పెంచిన మొక్క తుఫాను గాలికి అల్లాడిపోతోంది. అతన్లో ప్రవహించే నా రక్తం నా కళ్ళముందే స్రవిస్తోంది. అంతకు ముందెన్నడూ అంత బాధ నేననుభవించలేదు.

ఆ మర్నాడు హాస్పటల్లో అతనికి రక్తం చాలకపోతే నా రక్తాన్నిచ్చి బ్రతికించుకున్నాను. కానీ ఈనాడు నాకా అవకాశం లేకుండాపోయింది.

అతని ఫోటోముందు నిలబడి మనసులో అనుకున్నాను. 'కొడుకులు తండ్రుల ఫోటోల ముందు నిలబడి ఏడవడం సహజం. మరి ఈ రోజున అందుకు విరుద్ధంగా నాకీ పరిస్థితి కల్పించావెందుకురా తండ్రీ' అని.